

การจัดการคลังสินค้า

Warehouse Management

รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจลักษณ์ เมืองมีศรี

คำอธิบายรายวิชา

แนวคิดของการจัดการคลังสินค้า และการกระจายสินค้า การออกแบบคลังสินค้า การกระจายสินค้าสมัยใหม่ การจัดการการขนส่ง เทคโนโลยีและอุปกรณ์ในการกระจายสินค้า การประเมินสมรรถนะของการกระจายสินค้า และการใช้โปรแกรมประยุกต์ที่เกี่ยวข้อง

CONTENTS

1

การจัดการคลังสินค้า

2

การออกแบบคลังสินค้า

3

การจัดการกระจายสินค้า

4

การจัดการการขนส่ง

5

เทคโนโลยีและอุปกรณ์ในการกระจายสินค้า

6

การประเมินสมรรถนะของการกระจายสินค้า

7

โปรแกรมประยุกต์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคลังสินค้า
และการกระจายสินค้า

ความแตกต่างของ “การจัดการคลังสินค้า (Warehouse Management) กับ “การจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Management)

การจัดการคลังสินค้า (Warehouse Management) หมายถึง การบริหารจัดการ “กิจกรรมและขั้นตอน” ทั้งหมดภายในคลังสินค้า ตั้งแต่

- การรับสินค้า (Receiving)
  - การจัดเก็บ (Put-away / Storage)
  - การหยิบสินค้า (Picking)
  - การแพ็คและจัดส่ง (Packing & Shipping)
  - การจัดการพื้นที่และอุปกรณ์ในคลัง
  - การใช้ระบบ WMS (Warehouse Management System)
- 👉 เน้น “การทำงานในคลัง” และ “การไหลของสินค้า”

ความแตกต่างของ “การจัดการคลังสินค้า (Warehouse Management) กับ “การจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Management)

การจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Management) หมายถึง การวางแผน ควบคุม และกำหนดปริมาณสินค้าที่ควรมีในสต็อก เพื่อไม่ให้

- สต็อกขาด (Stockout)
  - สต็อกเกิน (Overstock)
  - ล้นเปลืองพื้นที่และต้นทุน
  - รวมถึงการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ เช่น
  - EOQ (ปริมาณการสั่งซื้อที่เหมาะสม)
  - ROP (จุดสั่งซื้อใหม่)
  - ABC Analysis
  - Safety Stock
- 👉 เน้น “จำนวนสต็อกเท่าไรดี” และ “เมื่อไหร่ต้องสั่งของดี”

(1) การจัดคลังสินค้า

คลังสินค้า (Warehouse) คือ สถานที่ที่ใช้สำหรับการวาง เก็บ หรือพักรักษาสินค้าเพื่อรอการ กระจายหรือการขนส่ง ในบางครั้งอาจมีการใช้คำเรียกอื่น ๆ เช่น โกดัง โรงเก็บสินค้า ศูนย์ กระจายสินค้า เป็นต้น

(1) การจัดคลังสินค้า

คลังสินค้าทำหน้าที่ในการเก็บสินค้าระหว่างกระบวนการเคลื่อนย้ายเพื่อสนับสนุนการผลิต และการกระจายสินค้า ซึ่งสินค้าที่เก็บในคลังสินค้าสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) วัตถุดิบ (Material) ซึ่งอยู่ในรูปวัตถุดิบ ส่วนประกอบ (Components) และชิ้นส่วนต่าง ๆ (Part)

2) สินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) หรือสินค้าที่รวมถึงงานระหว่างการผลิต (Work in Process, WIP) ตลอดจนสินค้าที่ต้องการทิ้ง (Disposed) และวัสดุที่นำมาใช้ใหม่ (Recycle Materials)

วัตถุประสงค์ของการจัดการคลังสินค้า

วัตถุประสงค์ของการจัดการคลังสินค้า

01. เพื่อให้มีสินค้าพร้อมใช้หรือพร้อมจำหน่ายอย่างเพียงพอ เพื่อสนับสนุนการผลิต การบริการ หรือการจัดส่งสินค้าให้ลูกค้าได้ตรงเวลา
02. เพื่อลดต้นทุนในการถือครองสินค้า (Inventory Holding Cost) ลดค่าใช้จ่ายด้านพื้นที่จัดเก็บ ค่าเช่าโกดัง ค่าเสื่อมสภาพ สินค้าเสียหาย หรือหมดอายุ
03. เพื่อกำหนดปริมาณสต็อกที่เหมาะสม ไม่ให้สต็อกมากเกินไป (Overstock) และไม่ให้ของขาดมือ (Stockout)

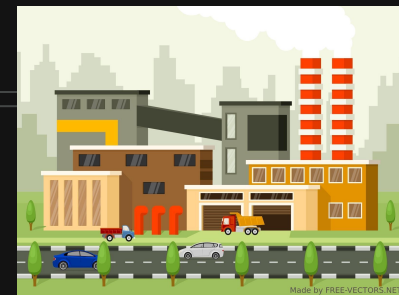
วัตถุประสงค์ของการจัดการคลังสินค้า

04. เพื่อเพิ่มความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลสต็อก (Inventory Accuracy) ให้ข้อมูลในระบบตรงกับจำนวนจริง ช่วยลดความผิดพลาดในการรับ-จ่าย-สต็อก
05. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการไหลของสินค้าในคลัง (Material Flow Efficiency) ปรับปรุงเส้นทางการจัดเก็บ-หยิบสินค้าให้รวดเร็ว ลดเวลา และลดจำนวนการเคลื่อนย้าย
06. เพื่อใช้พื้นที่คลังสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (Space Utilization) ออกแบบผังคลังสินค้าให้รองรับสินค้าหลากหลายประเภทได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการจัดการคลังสินค้า

07. เพื่อลดการสูญเสียนและเสียหายของสินค้า ลดโอกาสสินค้าเสียหาย รั่วไหล หมดอายุ หรือสูญหายจากข้อผิดพลาดหรือการจัดเก็บไม่เหมาะสม
08. เพื่อสนับสนุนการวางแผนการผลิตและการจัดซื้อ ข้อมูลคลังสินค้าที่ถูกต้องช่วยให้ฝ่ายจัดซื้อและฝ่ายผลิตวางแผนได้แม่นยำขึ้น
09. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานคลังสินค้า ให้พนักงานทำงานได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น ด้วยระบบจัดเก็บและอุปกรณ์ที่เหมาะสม เช่น Barcode, WMS

ประเภทของคลังสินค้า

คลังสินค้าเป็นสถานที่สำหรับการจัดเก็บสินค้าคงคลัง ไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบ งานระหว่างการผลิต และสินค้าพร้อมจำหน่าย การแบ่งประเภทของคลังสินค้าสามารถจำแนกได้เป็น 6 กลุ่มได้แก่

1. แบ่งตามตำแหน่งที่ตั้ง
2. แบ่งตามลักษณะงาน หรือแบ่งตามลักษณะสินค้าที่เก็บรักษา
3. แบ่งตามลักษณะธุรกิจ
4. แบ่งตามลักษณะสินค้าที่เก็บรักษา
5. แบ่งตามลักษณะของจุดมุ่งหมายในการประกอบกิจการ
6. แบ่งตามลักษณะทางกายภาพ

ประเภทของ คลังสินค้า

TIME: 30 minutes

ตำแหน่งที่ตั้ง

- คลังสินค้ากลาง
- คลังสินค้าส่วนภูมิภาค

ตามลักษณะงาน

- การจัดเก็บสินค้าสำเร็จรูป ชิ้นส่วน หรือวัตถุดิบที่รอส่งต่อไปยังกระบวนการผลิต
- การจัดเก็บสินค้าและกระจายสินค้าระหว่างผู้ผลิตและผู้ขายปลีก

ธุรกิจ

- คลังสินค้าส่วนบุคคล คือ คลังโดยทั่วไปขององค์กร
- คลังสินค้าสาธารณะ เป็นคลังสินค้าที่องค์กรเปิดขึ้นเพื่อรับเก็บสินค้าเป็นหลัก และเก็บค่าเช่าในการจัดเก็บสินค้า

สินค้าที่เก็บรักษา

- คลังสินค้าทั่วไป
- คลังสินค้าพิเศษ
- คลังสินค้าอันตราย

การประกอบกิจการ

- กลุ่มคลังสินค้าสาธารณะ
- กลุ่มคลังสินค้าส่วนบุคคล
- กลุ่มคลังเก็บพัสดุ
- กลุ่มคลังสินค้าทัณฑ์บน

กายภาพ

- คลังสินค้าแบบปิด
- คลังสินค้าแบบเปิด

บทสรุป

สินค้าคงคลัง (Inventory) ได้แก่ สินค้าสำเร็จรูป สินค้าระหว่างการผลิต วัตถุดิบ วัสดุสิ้นเปลือง และทรัพย์สินสิ่งของ เป็นปัจจัยพื้นฐานเพื่อการผลิตขององค์กรทุกประเภท ซึ่งสินค้าคงคลังนี้มีลักษณะที่เป็นของที่สามารถโยกย้ายได้ ที่เรียกว่าเป็นสินทรัพย์ และเป็นของที่มีมูลค่า สินค้าคงคลังเป็นสินทรัพย์ที่ต้องถูกจัดเก็บที่ดี คลังสินค้า (Warehouse) จึงมีบทบาทและเป็นส่วนสำคัญที่สุดของระบบ Supply Chain Management (SCM) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการเคลื่อนย้ายส่งมอบสินค้า สร้างความพึงพอใจต่อลูกค้า (Efficient Consumers Response, ECR) โดยมีต้นทุนในการดำเนินงานที่ประหยัด (Economy Scale) การตัดสินใจเลือกประเภทของคลังสินค้า และวิธีการจัดการสินค้าคงคลังที่เหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจของแต่ละองค์กรจึงสมควรได้รับการพิจารณา

Home Work

ใบมอบหมายงาน
รายวิชา BEM2202 การจัดการคลังสินค้าและการกระจายสินค้า
สาขาวิชาการจัดการวิศวกรรม
คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2568

เรื่อง ศึกษาปัญหาการจัดการคลังสินค้าและการกระจายสินค้า

คะแนนประเมิน 40 คะแนน

งานมอบหมาย

1. นักศึกษา 1-2 คนต่อ 1 เรื่อง
2. ศึกษาปัญหาการจัดการคลังสินค้าและการกระจายสินค้า ของสถานประกอบการที่สนใจ โดยศึกษาตามหัวข้อ นำเสนอตามระยะเวลาและรูปแบบที่กำหนด
3. นำเสนอด้วยวาจาโดยใช้สื่อการนำเสนอ (Power points) และส่งรายงานทุกครั้งก่อนนำเสนอ มีการปรับแก้ไขของเดิมและนำเสนอซ้ำทุกครั้ง
4. ผลผลิตของรายวิชา ได้แก่รายงานจำนวน 1 ฉบับ โดยส่งรายงานผลการศึกษานับสมบูรณ์ 2 ช่องทาง ได้แก่ ทาง Google Classroom รายวิชา (pdf file) และเล่มเอกสารจำนวน 1 เล่ม ที่มีหัวข้อในเล่มรายงานดังนี้

See YOU!